

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavtio Criminalis, Seu De Processibus Contra Sagas Liber

Spee, Friedrich von

Francofvrti, 1632

33. Cuius sit arbitrari quae indicia in specie talia sint vt pro fere-plenis probationibus haberi possint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11133

248 Dub. XXXIII. *Cuius sit arbitrari quæ iudicia*
erciscundæ, quam glossam cum Barto-
lo, Baldo, Saliceto, & pluribus aliis se-
quitur Farinacius q. 37. num. 17. & seqq.
ita ut sit sententia penitus recepta, & in
Iudiciis ac scholis canonizata, ut dicit
Brunor. à Sole in suo conf. crim. nu. III.
ex Alci. in conf. 465. num. 1. Quod sane
& in atrocissimis seruandum, recte mo-
net Mascardus in tract. de prob. l. 1. con-
clus. 462. n. 18. & Farinacius loco citato,
ac facile colliget lector ex iis quæ nos
infra dicemus dub. 37.

DUBIUM XXXIII.

*Cuius sit arbitrari quæ iudicia in specie talia
sint ut profere plenis probationibus
haberi possint?*

RESPONDEO, Cum vna generalis
hac super re dari regula non pos-
sit, quæ iudicia in specie torturæ viam
aperiant, id est, fere-plenæ sint proba-
tiones, sunt qui velint id ad cuiusque
Iudicis arbitrium pertinere. Ita Brunus
in tract. de iudiciis & tortura p. 2. q. 3.
sed tantam Iudici in re ardua concedi
licen-

licentiam, periculosum videtur My-
fingero in l. i. de quæstionibus: & meri-
to, neque enim ignotum est, quos sæpe
Iudices habeamus. Lege Tannerum
Theol. tom. 2. disput. 4. de Iustitia q. 5.
vbi ad longum egregie ostendit, quam
periculosum sit, in his causis multa Iu-
dicum arbitrio permittere. Existimem
ergo sequendam esse laudabilem quo-
rundam iudiciorum praxin, quæ indi-
cia huiusmodi vnius & alterius Acade-
miæ examini submitunt, earumq; sen-
tentiam amplectuntur, neminem vt in-
equuleum coniiciant, cui non illæ tor-
turam decreuerint. Tutius est id in re
periculosa, cui nulla sat magna adhibe-
ri diligentia potest.

DICES, Res hæc nimix operæ ac sum-
ptuum futura est, nimiumq; retardabi-
tur cursus in zizaniis his euellendis, si
ad quamlibet torturam Academiæ
iudicium sit requirendum.

RESP. I. Non opus est requirere ad
quamlibet in particulari, cum multæ
iisdem iudiciis nitantur, & ex paucis de
multis pariter iudicari possit.

R 5

RESP. II.

RESP. II. Quid tum autem etsi mora aliqua iniicitur processui, dum tantotutior euadat? An igitur moram malunt aduersarij quam periculum vitare? Sententia erat Christi, vt supra visum est, ad euitandum periculum omnino abstinendum ab euellendis zizaniis esse, nedum sistendum subinde, & tardandum. Quid autem operam ac sumptus causamur in re tanta? an vllibi autem hæc melius, ac tutiore conscientia sumuntur, quam cum agitur de tollendo periculo à corpore, vita, ac fama innocentum? An plane igitur & simpliciter procedere, vrere, cremare isti volunt, seu id periculose fiat, seu non fiat? Ego vero sic existimabam, hunc esse genium Christianæ legis, vt gauderent potius, cuperentq; Iudices paucissimos reperiri nocentes, quam id agere atrocissimis expeditissimisq; tormentis, vt quam paucissimi innocentiam tueri possint. Nouit Deus, si non istud tandem erit sub specie Iustitiæ terrarum orbem interficere. Audiebam nuper vocem ab Inquisitore non tamen
cali-

calidissimo, sed quem hoc tempore vel tepidum esse plerique omnes fatebantur; quæ, ut verum fatear, non parum mihi displicebat, utpote ex qua facile ad Iudices alios calidiores argumētum ducebam. Cum enim sic familiariter in hanc materiam ingrederemur: Fateor, inquit, deberent quidem hæc talia morosius tractari & expendi, deberent ventilari, & disceptari, deberet etiam dari sufficiens ad defendendum & agendum tempus, ac similia. Sed tum sane progredi non possemus: fatis, quod hæc hodie sit praxis, nolumus sic scrupulari. Sic ille: Itaque hoc innuebat, si facerent Inquisitores quod deberent, non ita crematuros esse, ut tamen igitur cremarent, curandum eis esse, ne quomodo facerent quæ deberent; perinde ac si sic discurras, si oculos aperirent homines, videre possent; ne igitur videre possint, ut ne oculos aperiant curandum erit. Præclara res! Et tamen tum Inquisitores, tum summi Magistratus in altissima conscientia pace sedent, & ex porrectis pedibus dulcissimos huiusmodi

252 Dub. XXXIII. *Cuius sit arbitrari que iudicij*
modi suorum Officialium discursus au-
diunt : applaudentibus interim etiam
spiritualibus viris quod insigni zelo
Germaniam expurgent. Hoc si quis de-
ploret, & audiri postulet, ac cum ratio-
ne & sine præiudicio rem altius discuti
optet, an tot vbiq̃ue sint Sagæ quot pu-
tantur? is repellitur & suspectus fit, at-
que in equuleum mitti dignus est. Ex-
undat mihi sanguis, cum iterum occur-
rit memoriæ, atque iterum hodie no-
minari audio iniquissimos illos Inquifi-
tores, qui, vt supra retuli dub. 9. rat. &
religiosissimum Theologum Tãnerum
in equuleum mittendum dicere ausi
sunt, quod prudentissime de processu-
bus contra Sagas scripsisset: Hoc vnum
ex eorum iudiciis est ad torturam. Nec
culpari poterunt cum facturi sint dis-
cursum paulo ante positum : Nam de-
beremus quidem, inquit, talibus vi-
ris non ita leuiter torturam adiudica-
re, verum ni faceremus ; sed ad Aca-
demias primum curreremus rogatum,
non posset contra eos expedite proce-
di : Ita hic discursus omnia excusat.
Lice-

Licebit igitur Inquisitoribus, quod
volent.

Et quis mihi det vt Inquisitor fiam?
mox in omnes Germaniæ Magistratus,
Ecclesiæ Prælatos, Canonicos, & Reli-
giosos inquiram; facile struam calum-
niam aliquam: si defendere se volent,
non audiam, coniciam in neruum, tor-
quebo exquisite, cedent pœnis, & ecce,
inclamabo, vbi malefici latebant! quam
hoc occultum crimen est! quam tecte
serpit! Quis me autem iure reprehen-
det, quod male processerim? dicam e-
nim: nisi ita mihi licuisset, iam sane ex-
pedite procedere non potuissem nec
cremare; vt igitur expedite procede-
rem & cremarem, omnia licebant. Ne-
scio in quæ tempora deuenimus: nullus
iam subuenire Germaniæ nisi magnus
Cæsar potest. Ad hunc supplices acce-
dant qui premuntur; neminem is ab a-
ra Iustitiæ repellat. Legat is catalogum
indiciorum ex quibus passim ab Inqui-
sitoribus nonnullis processum est, cum
& futilia essent, & ridicula, & nec sat
probata, tum autem & accurate refuta-
ta:

ra: & vel omnino fallor, vel ingenti animo exurget, ut iniquissimorum processuum libertatem castiget. Quanquam, ut hoc obiter notem, quis scire potest, quidnam rei ad indicia sibi proposita responderint, & quo pacto refutarint, cum hæc non perscribantur? ut notavi dubio 18. Corollario 15. Et hoc scilicet est quod Iudices Academicarum iudicia subterfugiunt, ne accuratiores in actis suis notandis cogantur esse, neve plurimæ se satis purgasse pronuncientur.

DUBIUM XXXIV.

An sola fama, non aliis claris & firmis probationibus suffulta, ad torturam indicium det?

RESPONDEO I. Non dat. Ita Iulius Clarus sententiarum lib. 5. q. 21. n. 1. cum omni sententia Doctorum, quos non paucos citat; nos more nostro omitterimus. Rationes istæ sunt:

RATIO I. Axioma est Iuristarum & Theologorum, quod fama in criminalibus non probet, sed se habeat instar